

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN
Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE V**

Na daną ocenę obowiązują ucznia również wymagania na wszystkie oceny niższe oraz te, które należało spełnić we wcześniejszych latach.

Każdy uczeń zobowiązany jest przeczytać wszystkie obowiązujące lektury i znać ich treść. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

WYMAGANIA					
sprawności	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
UCZEŃ					
I. Kształcenie literackie i kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze informacje na temat głównego bohatera • zna sposób odczytywania dat 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyczerpujące informacje na temat głównego bohatera • zapisuje poprawnie daty • czyta poprawnie daty 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohaterów drugoplanowych • ocenia zdarzenia, stosując odpowiednie słownictwo • wyszukuje w tekście podane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje bohatera • objaśnia znaczenie związków wyrazowych • odróżnia w tekście informacje od opinii 	

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia treść fragmentu powieści • wymienia bohaterów • zna pojęcia <i>bohater główny, postać pierwszoplanowa</i> oraz <i>postać drugoplanowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje główną bohaterkę • określa cechy różnych bohaterów • wskazuje w utworze bohatera głównego • odróżnia w utworze literackim postać pierwszoplanową od drugoplanowej 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa problemy poruszone w utworze • wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o charakterze konkursowym • objaśnia pojęcia <i>bohater główny, postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje emocjonalny charakter wypowiedzi bohaterki • czyta wypowiedzi bohaterów, oddając głosowo charakterystyczne cechy każdej postaci • używa pojęć <i>bohater główny, postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i>, omawiając świat przedstawiony utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zestaw oryginalnych, zróżnicowanych pod względem budowy pytań
	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst • zna pojęcie <i>świat wirtualny</i> • określa, kto opowiada o zdarzeniach • zna pojęcie <i>narrator trzecioosobowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje bohaterów tekstu na podstawie krótkich informacji • używa ze zrozumieniem pojęcia <i>świat wirtualny</i> • przytacza fragmenty tekstu ujawniające narratora • opowiada o preferowanych przez siebie formach spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje dotyczące głównego bohatera • wskazuje różnice między światem realnym a wirtualnym we fragmencie powieści • określa formę czasowników używanych przez narratora • wyraża opinię na temat korzystania z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice w funkcjonowaniu bohatera w świecie realnym i wirtualnym • analizuje wiedzę narratora o świecie przedstawionym • formułuje rady na temat właściwego korzystania z komputera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat świata bez komputerów, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>bohater tytułowy</i> • omawia krótko wybrany fragment powieści • określa, kto opowiada o zdarzeniach • zna pojęcie <i>narrator pierwszoosobowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje dotyczące bohaterów tekstu • objaśnia pojęcie <i>narrator pierwszoosobowy</i> • objaśnia znaczenie słowa <i>empatia</i> • wypowiada się na temat nastroju bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohaterów tekstu, używa pojęcia <i>bohater tytułowy</i> • określa wiedzę narratora o świecie przedstawionym • cytuje odpowiednie fragmenty utworu • analizuje zachowanie postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problem niepełnosprawności bohaterki • określa sposób wypowiedzania się narratora • formułuje radę dotyczącą etykiety językowej • używa ze zrozumieniem słowa <i>empatia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi • tworzy oryginalny pod względem formy i treści opis obrazu, uwzględniając uwarunkowania dotyczące odbiorcy tekstu
	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły kilku wyodrębnionym częściom tekstu • zna pojęcie <i>argument</i> • czyta rady dla formułujących argumenty • czyta informacje na temat bohatera • zna pojęcie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wszystkim wyodrębnionym częściom tekstu • wyszukuje w tekście i przytacza informacje na temat bohatera • analizuje podane argumenty • objaśnia na podstawie tekstu i przypisu znaczenie wyrażenia <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły fragmentom tekstu, stosując wypowiedzenia bez czasowników • objaśnia określenia charakteryzujące bohatera • ocenia sytuację i prezentuje opinię na wybrany temat • stosuje w wypowiedzi wyrażenie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zdarzenia w formie notatki graficznej • opisuje bohatera • podaje argumenty na uzasadnienie swoich poglądów • wypowiada się na temat komizmu w tekście • tworzy hasło słownikowe <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy oryginalny tekst prezentujący w żartobliwy sposób postać rzeczywistą • funkcjonalnie wykorzystuje różne argumenty do przekonania odbiorcy do swojego stanowiska

	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera tytuły do wydzielonych części tekstu • przy niewielkim wsparciu nauczyciela skraca i przekształca zdania • zapisuje w porządku chronologicznym treści szczegółowe dotyczące jednego z wybranych zdarzeń • czyta rady dla piszących plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje zdarzenia zgodnie z ich chronologią • samodzielnie skraca i przekształca zdania • porządkuje treści dotyczące dwóch różnych zdarzeń i zapisuje je w porządku chronologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat bohaterów zdarzeń • skraca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu • zapisuje w porządku chronologicznym treści dotyczące dwóch różnych zdarzeń • zapisuje plan szczegółowy w formie wypowiedzeń bez czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje miejsca zdarzeń • przekształca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu • tworzy poprawny językowo, jednolity stylistycznie plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie cechujące się oryginalnym ujęciem tematu
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>mitologia</i> • wymienia kilku bogów greckich przedstawionych w tekście i wyjaśnia, czym się opiekowali • używa we właściwym kontekście wybranego słowa pochodzącego z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje kolejne etapy tworzenia mitów i opowieści z nimi związanych • wymienia większość bogów greckich przedstawionych w tekście i wyjaśnia, czym się opiekowali • objaśnia znaczenia wybranych słów zaczerpniętych z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia etapy tworzenia mitów i opowieści z nimi związanych • rozpoznaje atrybuty przypisane różnym bogom greckim • objaśnia rodowód bogów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję opowieści o bogach i herosach w kulturze starożytnej Grecji • rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących wybranych bogów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze oryginalny pod względem treści i formy pytań tekst wywiadu • funkcjonalnie posługuje się różnymi związkami wyrazowymi zaczerpniętymi z mitologii

	<ul style="list-style-type: none"> • określa adresata opowieści • opowiada o sytuacji wymagającej podjęcia decyzji • odczytuje fragmenty mówiące o uczuciach Demeter • zna pojęcie <i>uosobienie (personifikacja)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje imiona wymienionych w micie bogów w formie notatki graficznej • podaje możliwe rozwiązania sytuacji wymagającej podjęcia decyzji • krótko opisuje pejzaże przedstawione na ilustracjach • objaśnia pojęcie <i>uosobienie (personifikacja)</i>, odwołując się do przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza szczegółowy plan zdarzeń opowieści • przedstawia pozytywne i negatywne skutki różnych rozwiązań sytuacji • dopasowuje reprodukcje do wybranych części mitu • wskazuje podobieństwa i różnice między bohaterami mitycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zdarzenia, wchodząc w rolę jednej z postaci • określa skutki podjętych decyzji, omawia uczucia Demeter, używając słów i wyrażeń synonimicznych • wyjaśnia funkcję mitu o Demeter i Korze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własny punkt widzenia na temat tekstu literackiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
	<ul style="list-style-type: none"> • dopasowuje zdarzenia z tekstu do ilustracji • przytacza fragment tekstu na wskazany temat • podaje kilka określeń charakteryzujących głównego bohatera • czyta definicję słowa <i>prometejski</i> • czyta informacje na temat mitu o czterech wiekach ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje ilustracje zgodnie z chronologią zdarzeń mitu • opisuje bohatera za pomocą różnorodnych określeń • wyraża opinię na temat wartości darów tytana • charakteryzuje krótko każdy z czterech wieków ludzkości przedstawionych w greckim micie 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu ludzi stworzonych przez Prometeusza • wymienia czyny tytana potwierdzające główne cechy jego osobowości • wskazuje określenia synonimiczne w podanym zestawie wyrazów • wyjaśnia znaczenia wyrazu <i>prometejski</i>, odwołując się do tekstu mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje problem, jak zmieniło się życie ludzi za sprawą tytana • zestawia kontekst biblijny i mityczny dotyczący historii stworzenia człowieka • formułuje wypowiedź na temat współczesnych dobroczyńców ludzkości • wyjaśnia funkcję mitu o Prometeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje ocenę moralną działań bohaterów, odwołując się do uniwersalnych wartości etycznych • na podstawie analizy tekstu formułuje wnioski o charakterze ogólnym, dotyczące społecznej funkcji mitów

	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje miejsca zdarzeń z mitu i określa, które są realistyczne, a które fantastyczne • wyjaśnia, za co został ukarany Syzyf • wie, jaką funkcję pełniły mity greckie 	<ul style="list-style-type: none"> • układa szczegółowy plan zdarzeń jednej z głównych części mitu • opisuje sposób ukarania Syzyfa • objaśnia funkcje mitów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> • układa szczegółowy plan zdarzeń mitu • wyraża opinię na temat kary dla Syzyfa • omawia przesłanie mitu korynckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wyobrażenia starożytnych Greków dotyczące życia i śmierci • zapisuje przesłanie mitu w formie rad 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalny sposób ukazania uwspółcześnionej postaci mitologicznej
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje podstawowe informacje na temat bohatera mitu • wyszukuje w tekście informacje na temat działań bohatera • wyszukuje w słoniku znaczenie wyrazu <i>heros</i> oraz znaczenie <i>stajnia Augiasza</i> • czyta rady dla piszących charakterystykę postaci • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze charakterystykę postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wygląd Heraklesa, korzystając z informacji z tekstu • objaśnia przyczynę zdarzeń mających wpływ na los bohatera • objaśnia znaczenie wyrazu <i>heros</i> oraz wyrażenie <i>stajnia Augiasza</i> • tworzy uproszczoną charakterystykę postaci, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • wnioskuje na podstawie działań bohatera o jego cechach charakteru • wyraża opinię na temat działań bohatera i przytacza argumenty na poparcie swojego stanowiska • używa ze zrozumieniem wyrazu <i>heros</i> oraz wyrażenia <i>stajnia Augiasza</i> • tworzy charakterystykę postaci literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wpływ różnych czynników na życie bohatera • wykorzystuje wiedzę o bohaterze do tworzenia tekstów inspirowanych treścią mitu • funkcjonalnie wykorzystuje poznane pojęcia w wypowiedziach na temat bohatera • tworzy poprawną językowo, stylistycznie i kompozycyjnie charakterystykę postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne stanowisko w związku z problematyką omawianego tekstu, formułuje przemyślane, twórcze uwagi • pisze oryginalny pod względem treści i formy pytań tekst wywiadu • funkcjonalnie posługuje się różnymi związkami wyrazowymi zaczerpniętymi z mitologii

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów mitu • porządkuje zdarzenia w układzie chronologicznym • czyta uważnie wskazany fragment utworu • zna pojęcie <i>wątek</i> • wyszukuje znaczenie podanych frazeologizmów • czyta informacje na temat kultury minojskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • selekcjonuje informacje na temat bohaterów mitu • nadaje tytuły wydarzeniom • opowiada mitologiczną historię z punktu widzenia wskazanego bohatera • objaśnia pojęcie <i>wątek</i> • używa we właściwym kontekście frazeologizmów związanych z omawianym mitem • tworzy opowieść inspirowaną mitem 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje dwie historie mitologiczne • wnioskuje na podstawie działań bohatera o jego cechach charakteru • nazywa uczucia bohaterki • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne wyrazu <i>labirynt</i> • porównuje bohaterów mitologicznych z bohaterami współczesnej popkultury 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę bohatera • przytacza właściwe argumenty na poparcie stanowiska • rozpoznaje emocje bohaterki • omawia symboliczne znaczenie mitologicznej postaci • odwołuje się podczas analizy mitu do różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i w oryginalny sposób wykorzystuje wiedzę na temat mitologicznych bohaterów do stworzenia scenariusza gry komputerowej
--	---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst o podróży Odyseusza oraz informacje o wojnie trojańskiej • określa czas zdarzeń • zna związki wyrazowe <i>syreni śpiew</i> oraz <i>znajdować się między Scyllą a Charybdą</i> • czyta rady dla tworzących prezentację multimedialną • przy wsparciu nauczyciela tworzy prostą prezentację multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca, o których mowa w tekście • nadaje tytuły przygodom Odyseusza • stosuje w opisie syren epitety i porównania • tworzy opowieść inspirowaną mitem • tworzy prezentację multimedialną, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o miejscach zdarzeń, używając określeń o charakterze przenośnym • ocenia przygody we wskazanych kategoriach • opowiada o wybranym zdarzeniu z różnych punktów widzenia • wyodrębnia w tekście związki wyrazowe wskazujące na różnicę między czasem zdarzeń a czasem opowiadania • tworzy prezentację multimedialną, wykorzystując funkcjonalnie różne źródła informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o obyczajach w kraju Feaków • rozpoznaje bohaterów na podstawie ich wypowiedzi • wspomina wybrane zdarzenie, wchodząc w rolę bohatera zdarzeń • tworzy poprawną merytorycznie, językowo i kompozycyjnie prezentację multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentację multimedialną, wykorzystując funkcjonalnie wiedzę na temat praw autorskich i możliwości korzystania z wolnych zasobów sieci
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca przywołane w tekście • podaje określenia dotyczące każdego bohatera • wyszukuje w słowniku znaczenie wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje nazwy miejsc w odniesieniu do treści mitu • zestawia określenia na zasadzie przeciwieństwa • objaśnia znaczenie wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zdarzenia w formie komiksu • opisuje bohaterów, wykorzystując inny tekst kultury (rzeźbę) • używa ze zrozumieniem wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zdarzenia z perspektywy bohatera mitu • interpretuje treść obrazu odwołującego się do mitu • tworzy tekst inspirowany dziełem rzeźbiarza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje mit, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych

	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie wiersz i określa jego temat • zna pojęcie <i>bohater liryczny</i> • zna pojęcie <i>wykrzyknienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę tekstu • przytacza epitety i porównania dotyczące bohatera lirycznego • wyszukuje w wierszu fragmenty oddające emocje osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sytuacji przedstawionej w wierszu • przytacza przenośnię dotyczącą bohatera tekstu • czyta fragmenty wiersza, oddając głosem natężenie uczuć i przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim może być podmiot liryczny • opisuje bohatera lirycznego • określa funkcję wykrzyknień w kontekście treści wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje tekst na poziomie metaforycznym • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza
	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie legendę oraz artykuł prasowy • opisuje postać fantastyczną • zna pojęcie <i>legenda</i> • zna pojęcie <i>podtytuł</i> • czyta informacje na temat czasopism i gazet 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat legendy • wskazuje motywy baśniowe • objaśnia pojęcie <i>legenda</i> • wskazuje <i>podtytuł</i> • wymienia poznane wcześniej elementy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o zdarzeniach, wchodząc w rolę przewodnika • opowiada o postaci historycznej z tekstu • wymienia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • objaśnia funkcję podtytułu • omawia zagadnienia przedstawione w artykule prasowym z różnych perspektyw 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście motywy zaczerpnięte z baśni • wskazuje źródła historyczne mogące zawierać informacje o postaci historycznej • wskazuje i omawia elementy komizmu w utworze • wskazuje lid i określa jego funkcję w artykule prasowym • rozpoznaje argumenty odwołujące się do faktów, logiki oraz emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat prasy i pracy dziennikarza • używa funkcjonalnie pojęć <i>aprobata</i> i <i>dezaprobata</i>, formułując opinie na temat problemów poruszonych w tekście

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca zdarzeń, niektóre wskazuje na mapie • zna pojęcie <i>akcja</i> • prezentuje głównego bohatera • zna pojęcie <i>sentencja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca zdarzeń legendy • objaśnia pojęcie <i>akcja</i> • formułuje pytania adresowane do bohatera • wyszukuje w tekście wypowiedź o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wydzielonym częściom tekstu • analizuje związki przyczynowo-skutkowe w legendzie • wyszukuje w tekście kolokwializmy • przedstawia opinię na temat wartości w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o najbardziej emocjonujących zdarzeniach • uzasadnia, że opowieść jest legendą • określa wpływ języka (kolokwializmy) na charakterystykę postaci • ocenia i określa postawę bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
<ul style="list-style-type: none"> • określa bohaterkę wiersza za pomocą epitetów • podaje liczbę zwrotek w wierszu oraz wersów w zwrotkach • zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia obrazy poetyckie w wierszu • podaje liczbę sylab w poszczególnych wersach • wskazuje związek między rytmem a muzycznością utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w warstwie brzmieniowej tekstu • podaje przykłady rymów i określa ich typy • wskazuje powtórzenia leksykalne i składniowe w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje pozawerbalne środki wyrazu do ukazania zmian nastroju w wierszu • określa funkcję rymów w wierszu • analizuje różne elementy warstwy rytmicznej wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy oryginalny pod względem treści tekst użytkowy inspirowany wierszem
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze</i> • wyjaśnia pochodzenie dźwięków wymienionych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze</i> • określa adresata wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>onomatopeja</i> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje ze zrozumieniem pojęcie <i>onomatopeja</i> • określa funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i objaśnia związki pomiędzy warstwą brzmieniową i znaczeniową utworu poetyckiego

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady rymujących się wyrazów z wiersza • wie, że istnieją różne typy rymów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję pojęcia <i>rym</i> • zna pojęcia <i>rymy męskie</i> oraz <i>rymy żeńskie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienie w wierszu • odróżnia rymy żeńskie od męskich • zna pojęcia <i>rymy dokładne</i> oraz <i>rymy niedokładne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje współbrzmienia identyczne i podobne w parach rymujących się wyrazów • określa funkcję rymów w wierszu • tworzy różne typy rymów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi o charakterze poetyckim, w których twórczo wykorzystuje wiedzę na temat funkcji różnych typów rymów
	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie wiersz • nazywa wrażenia czytelnicze • wskazuje epitety w wierszu • zna pojęcie <i>nastrój wiersza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno fragmenty wiersza • opisuje sytuację z wiersza • wskazuje porównanie • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację z wiersza • wymienia środki poetyckie użyte do opisu słońca • przedstawia własnymi słowami obraz poetycki 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • objaśnia znaczenie metafor • analizuje wpływ różnych środków poetyckich na nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst wiersza na poziomie metaforycznym • opisuje wybrane miejsce, wykorzystując funkcjonalnie poetyckie środki językowe
	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie fragmentu <i>Pana Tadeusza</i> • wymienia bohaterów koncertu • wyszukuje w tekście wyrazy dźwiękonaśladowcze • wymienia elementy wpływające na rytm utworu • posługuje się ze zrozumieniem terminem <i>melorecytacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa i opisuje miejsce zdarzeń • wyodrębnia kolejne części opisu • wyraża opinię na temat różnych dźwięków wyrażonych za pomocą onomatopei • określa charakter epitetów użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje utwór, zestawiając jego treść z dziełami malarskimi • nadaje tytuły poszczególnym częściom opisu • analizuje warstwę brzmieniową utworu • opisuje obrazy poetyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat miejsc zaprezentowanych na obrazach • określa, jak zmienia się nastrój utworu • określa funkcję dźwiękonaśladownictwa • określa funkcję metafor 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i objaśnia związki między warstwą brzmieniową i znaczeniową utworu poetyckiego

	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów 	<ul style="list-style-type: none"> określa wers, zwrotkę, refren, rymy jako elementy rytmizujące wypowiedź zna pojęcia <i>rymy męskie</i> i <i>żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne</i> i <i>niedokładne</i> 	<p>używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz rymowy</i>, <i>bezrymowy</i> oraz <i>rymy i rytm</i> podczas analizy wiersza</p>
	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tytuł, podtytuł, puentę utworu wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega funkcję tytułu, podtytułu, puenty, punktu kulminacyjnego jako elementu konstrukcyjnego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ tytułu, podtytułu, puenty na interpretację tekstu 	<p>w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>podmiot liryczny</i>, <i>narrator</i>, <i>bohater</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> określa motywy działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach 	<p>ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>narracja pierwszoosobowa</i> i <i>narracja trzecioosobowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohaterów różnych typów • objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze 	
	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę utworu 	
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>wątek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>wątek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • używa funkcjonalnie pojęcia <i>wątek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • skazuje różne wątki w utworze 	
	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa swoje reakcje czytelnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst literacki • rozpoznaje artykuł prasowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst literacki informacyjny • wymienia cechy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia tekst literacki od informacyjnego • odróżnia tekst prasowy od literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego, prasowego 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio 	

	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat tekstu • używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do legendy i mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski z tekstu • odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa główną myśl tekstu • odczytuje przesłania legend i mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu 	
	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w tekście części kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje między częściami wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa z tekstu wskazane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • hierarchizuje informacje 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje określenia opisujące i oceniające 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia określenia opisujące od oceniających 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia subiektywny charakter opinii 	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje czytany utwór jako komiks 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • unkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje komiks jako tekst kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową 	
	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • używa spójników i zaimków (bez znajomości terminów – etap propedeutyczny) w celu zespolenia tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu 	

<ul style="list-style-type: none">• rozumie, że tekst jest komunikatem			
--	--	--	--

<p>II. Kształcenie językowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy • zna pojęcia <i>liczba, czas, osoba, rodzaj czasownika</i> • wie, że czasownik występuje w formie osobowej i nieosobowej • zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika • wskazuje w tekście i tworzy czasowniki w różnych czasach • odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje • odróżnia czasowniki w formie osobowej i nieosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia czynności od stanów • przekształca formę osobową czasownika na bezokolicznik i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni
	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym i stara się je stosować • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym • zna zasady pisowni <i>-źć, ść, -qć</i> w zakońzeniach bezokolicznika i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym • stosuje zasady pisowni <i>źć, -ść, -qć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika • wykorzystuje wiedzę o pisowni zakończeń bezokolicznika do tworzenia poprawnych związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników • poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form czasowników w czasie przeszłym • sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>czasowniki dokonane i niedokonane</i> • wie, o jakich czynnościach oraz stanach informują czasowniki dokonane i niedokonane • wie, że czasowniki dokonane mają formy tylko dwóch czasów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane • wie, że czasowniki niedokonane występują w czasie przyszłym tylko w formie złożonej, a czasowniki dokonane tylko w formie prostej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki dokonane i niedokonane • poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat czasowników dokonanych i niedokonanych
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>strona czynna i strona bierna czasownika</i> • wie, że są czasowniki, które nie mają strony biernej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej • zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie i czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy stronę czynną i bierną czasowników • odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich • poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat strony czynnej i biernej czasowników
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na jakie pytania odpowiada przysłówki • rozpoznaje przysłówki wśród innych części mowy • wie, że przysłówki najczęściej łączą się z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od przymiotników • rozpoznaje przysłówki utworzone od innych części mowy • rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • używa związków przysłówka z przymiotnikiem i przysłówkiem dla określenia natężenia cech • zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przysłówków oraz zasad ich pisowni

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy • zna pojęcia <i>liczby</i> i <i>rodzaju rzeczownika</i> • zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować • czyta informacje na temat rzeczowników żywotnych i nieżywotnych oraz osobowych i nieosobowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaje rzeczownika • odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych • stosuje zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne</i> i <i>nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe</i> i <i>nieosobowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia różne kategorie rzeczowników własnych od pospolitych • zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne • rozpoznaje rzeczowniki osobowe i nieosobowe 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite • stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników oraz zasad ich pisowni
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>przypadki rzeczownika</i> • odmienia rzeczowniki przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pytania, na które odpowiadają przypadki rzeczownika • tworzy poprawne formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w swoich wypowiedziach poprawne formy przypadków rzeczownika • objaśnia przyczyny zmiany form rzeczownika w zdaniu • określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane czasowniki lub przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w wypowiedziach ustnych i pisemnych • objaśnia znaczenie pojęcia <i>deklinacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące odmiany rzeczowników przez przypadki

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>przyimek</i> • zna pojęcie <i>wyrażenie przyimkowe</i> • rozpoznaje niektóre przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy • wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe • wie, że przyimek jest nieodmienną i niesamodzielną częścią mowy • zna pojęcia <i>przyimki proste</i> i <i>przyimki złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przyimki proste i złożone • tworzy przyimki złożone • wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnych wyrażeń przyimkowych do określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności • używa poprawnych form przypadków rzeczowników w wyrażeniach przyimkowych • poprawnie zapisuje przyimki złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przyimków, wyrażeń przyimkowych oraz ich funkcji
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy • zna pojęcie liczby i rodzaju rzeczownika oraz przymiotnika • wie, że przymiotnik jest najczęściej określeniem rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • określa liczbę i rodzaj przymiotnika • wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do rzeczownika, który określa • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe • poprawnie zapisuje cząstkę <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem • poprawnie zapisuje końcówki <i>ą</i> i <i>ę</i> w zakończeniach przymiotników i rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przymiotników oraz ich funkcji
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że przymiotnik odmienia się przez przypadki, liczby i rodzaje • rozpoznaje liczbę i rodzaj przymiotnika • odmienia przymiotniki przez przypadki według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia przymiotniki przez liczby, rodzaje i przypadki • tworzy związki frazeologiczne z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedziach poprawne formy przypadków przymiotnika • tworzy poprawne formy rodzajowe przymiotnika w liczbie mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o odmianie przymiotników w wypowiedziach ustnych i pisemnych • stosuje poprawnie i celowo zróżnicowane formy gramatyczne przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące odmiany przymiotników oraz zasad ich pisowni • objaśnia związki między warstwą językową a znaczeniową utworu literackiego

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>liczebnik</i> • wie, na jakie pytania odpowiada liczebnik • rozpoznaje niektóre liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że liczebnik jest najczęściej określeniem rzeczownika • rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o tym, że liczebnik dostosowuje swoją formę do określanego rzeczownika • posługuje się związkami frazeologicznymi zawierającymi liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych • odróżnia liczebniki od rzeczowników odliczebnikowych 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji liczebników
--	---	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>liczebniki główne</i> • zna pojęcie <i>liczebniki porządkowe</i> • wie, co określają liczebniki główne i porządkowe • odróżnia cyfry arabskie od rzymskich 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że liczebniki główne i porządkowe odmieniają się przez przypadki i rodzaje • odróżnia liczebniki główne od porządkowych • odmienia liczebniki przez przypadki według wzoru • zna zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników w wypowiedziach ustnych i pisemnych • stosuje zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie używa w opisie liczebników głównych i porządkowych • zapisuje poprawnie liczebniki główne i porządkowe cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące funkcji liczebników głównych i porządkowych
--	--	--	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest wypowiedzenie • wie, w jakim celu są używane wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące • wie, czym różni się zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi • stosuje wypowiedzenia wykrzyknikowe dla uzyskania ekspresji wypowiedzi • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje równoważniki zdań • przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zdania i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu • stosuje konsekwentnie wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zapisie planu zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie różne typy wypowiedzeń odpowiednio od sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w wypowiedziach ustnych i pisemnych
--	---	--	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w zdaniu orzeczenie • rozpoznaje w zdaniu podmiot • zna pojęcie <i>związek główny w zdaniu</i> • wie, że funkcję podmiotu w zdaniu pełni najczęściej rzeczownik w mianowniku • wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia związek główny w zdaniu i zna jego funkcję • wyodrębnia związki poboczne i zna ich funkcje • wie, z czego się składa grupa podmiotu i grupa orzeczenia w zdaniu • zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> • zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i> • zna pojęcie orzeczenie czasownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia i rzeczownika w roli podmiotu w wypowiedziach ustnych i pisemnych • wyodrębnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu • rozpoznaje podmiot gramatyczny w zdaniu • rozpoznaje podmiot szeregowy i podmiot towarzyszący w zdaniu • rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu • wie, że funkcję orzeczenia mogą pełnić wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne związki wyrazowe w wypowiedzeniach • świadomie rozwija zdania, rozbudowując grupę podmiotu lub orzeczenia • funkcjonalnie i poprawnie używa podmiotu gramatycznego, szeregowego lub towarzyszącego w zdaniu • funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia czasownikowego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje wiedzę na temat orzeczeń i podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach • funkcjonalnie stosuje różne typy podmiotów i orzeczeń
--	---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia podmiot i orzeczenie w zdaniu wie, czym różni się zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania pojedynczego nierozwiniętego zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze</i> i <i>zdanie złożone</i> wyodrębnia zdania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte rozpoznaje określenia podmiotu i orzeczenia objaśnia budowę zdania złożonego zna pojęcie <i>zdania składowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte – odpowiednio do przyjętego celu odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie rozwija zdanie w celu wzbogacenia odpowiedzi poprawnie wyznacza granice zdań pojedynczych i złożonych w wypowiedzeniach oddziela przecinkami zdania składowe w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań pojedynczych i złożonych w dłuższych wypowiedziach ustnych i pisemnych
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przydawka</i> wie, na jakie pytania najczęściej odpowiada przydawka rozpoznaje w zdaniu niektóre przydawki 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>przydawka</i>, określając jej funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki i zna ich funkcje składniowe przekształca przydawki w formie wyrażenia przyimkowego w przydawki wyrażone przymiotnikiem i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami funkcjonalnie używa przydawek różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>dopełnienie</i> wie, na jakie pytania odpowiada dopełnienie rozpoznaje w zdaniu niektóre dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>dopełnienie</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy jest wyrażone dopełnienie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu dopełnienia i zna ich funkcje składniowe określa formę gramatyczną rzeczowników pełniących funkcję dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami funkcjonalnie stosuje dopełnienia w tworzeniu konstrukcji zdaniowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>okolicznik</i> • wie na jakie pytania odpowiadają okoliczniki • zna trzy typy okoliczników: czasu, miejsca i sposobu • rozpoznaje w zdaniu niektóre okoliczniki 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>okolicznik</i>, określając jego funkcję w zdaniu • wie, na jakie pytania odpowiadają okoliczniki różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki • odróżnia okolicznik czasu, miejsca i sposobu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w zdaniu okoliczniki wyrażone różnymi częściami mowy • tworzy poprawne związki wyrazowe z okolicznikami • funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje związki wyrazowe w zdaniu • buduje zdania z podanych związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami • wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy • używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot</i>, <i>orzeczenie</i>, <i>przydawka</i>, <i>okolicznik</i>, <i>dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne • używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu • formułuje twórcze wskazówki ułatwiające innym uczniom analizę zdania

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdanie złożone • zna pojęcie <i>zdanie współzależnie złożone</i> • wie, że istnieją różne typy zdań współzależnie złożonych, zna niektóre z nich 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>zdania współzależnie złożone</i> na przykładach • zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe • zna najczęściej używane spójniki w poszczególnych typach zdań współzależnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia treści przekazywane przez zdania współzależnie złożone różnego typu • określa typy zdań złożonych współzależnie • przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współzależnie złożonych, używając wykresów • stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współzależnie złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie tworzy zdania współzależnie złożone różnego typu • bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współzależnie złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań współzależnie złożonych w wypowiedziach ustnych i pisemnych
--	---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń • zna wybrane zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzeń • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat zasad użycia przecinków z zdaniach pojedynczych złożonych
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolejne litery alfabetu • zna różnicę między głoską a literą 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce • zna dwuznaki stosowane w polskim piśmie • odróżnia samogłoski od spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia wpływ pojedynczych głosek na zmiany znaczenia wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat liter, głosek, alfabetu w różnych sytuacjach problemowych

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>głoski dźwięczne</i> i <i>głoski bezdźwięczne</i> • podaje przykłady głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że wszystkie samogłoski są dźwięczne • wymienia kilka par głosek różniących się dźwięcznością • wie, w jakich okolicznościach głoski dźwięczne mogą być wymawiane bezdźwięcznie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pary głosek różniących się dźwięcznością • wymienia spółgłoski nieposiadające odpowiedników bezdźwięcznych • wie, w jakich okolicznościach głoski bezdźwięczne mogą być wymawiane dźwięcznie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głoski dźwięcznej 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w różnych sytuacjach problemowych
		•	•	•	
	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oznacza głoski dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych

	<ul style="list-style-type: none"> • zna różne funkcje litery <i>i</i> • zna pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> • zna sposoby oznaczania miękkości spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia na przykładach różne funkcje litery <i>i</i> • objaśnia pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> • odróżnia spółgłoski twarde od miękkich 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>znaki diakrytyczne</i> • wskazuje różnice w wymowie spółgłosek twardych i miękkich • stosuje zasady dotyczące zapisu spółgłosek miękkich i zmiękczonej 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze zrozumieniem pojęcia <i>znaki diakrytyczne</i> • zapisuje poprawnie spółgłoski miękkie i zmiękczone 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek miękkich i twardych w różnych sytuacjach problemowych
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek miękkich
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że ośrodkiem sylaby jest samogłoska • dzieli wyrazy na sylaby • czyta informacje na temat zasad przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy o podanej liczbie sylab • zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii • wskazuje różne miejsca podziału w wyrazach wielosylabowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przenosi wyrazy do następnej linii, dzieląc je poprawnie na sylaby • używa terminu <i>zgłoska</i> wymiennie z terminem <i>sylaba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat podziału wyrazów na sylaby w różnych sytuacjach problemowych

	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane zasady dotyczące pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje zakończenia <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z <i>ó i u</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>ó i u</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>ó i u</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>ó i u</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>ó i u</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ó</i> oraz <i>u</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z <i>rz i ż</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>rz i ż</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>rz i ż</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz i ż</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz i ż</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>rz</i> oraz <i>ż</i>
--	--	--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ch</i> oraz <i>h</i>
	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą
	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni łącznej i rozdzielnej

	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami i liczebnikami korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i>
	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>om</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady dotyczące pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach stosuje zasady pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach poprawnie zapisuje końcówki <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni końcówek <i>-ę</i>, <i>-em</i>, <i>-q</i>, <i>om</i>
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego w celu sprawdzenia poprawnego zapisu wyrazów podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcje słownika wyrazów bliskoznacznych zna funkcję słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych korzysta ze słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych objaśnia budowę haseł w słowniku języka polskiego i słowniku wyrazów obcych uogólnia w formie notatki graficznej wiedzę na temat słowników 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta, odpowiednio do potrzeb, z różnych typów słowników rozpoznaje znaczenie skrótów stosowanych w słowniku języka polskiego tworzy poprawne związki wyrazowe z użyciem wyrazów obcego pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikami języka polskiego oraz wyrazów obcych, swobodnie korzystając ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> • objaśnia znaczenie wybranych frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia dosłowne i niedosłowne użycie związków wyrazowych • objaśnia pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia znaczenie większości podanych frazeologizmów • używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych • tworzy wypowiedzenia wyjaśniające znaczenie frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w wypowiedziach ustnych i pisemnych różnymi związkami frazeologicznymi
	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby korzystania ze frazeologicznego • wie, jak zbudowane są hasła w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • zna funkcję słownika frazeologicznego • korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia budowę haseł w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się słownikiem frazeologicznym ze świadomością jego funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • celowo korzysta ze słowników różnego typu
	<ul style="list-style-type: none"> • zna oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny • rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny • objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form • wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat odmian polszczyzny w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych

<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i>, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury
<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuację komunikacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozastawnej
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych

III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • prezentuje własne stanowisko w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>akapit</i> i rozumie jego funkcję w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje selekcji informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji 	

	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje notatki w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną
	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o treści przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach na temat tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że współczesne komunikaty muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej 	
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów 	
IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, uwzględni różne znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści 	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, przekazuje intencję tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji
	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje własne bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z

<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji 	<ul style="list-style-type: none"> • selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • hasłami, foldery plików • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) • przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu • opisuje źródła internetowe
<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z zasobów szkolnej biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji 	

<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł
<ul style="list-style-type: none"> • zna legendy związane ze swoim regionem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze swoim regionem 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie interesuje się życiem kulturalnym swojego regionu

	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z internetu w celach edukacyjnych • kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich 	<ul style="list-style-type: none"> • postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań 	
V. Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> • chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych